

REVISTA DE CULTURĂ „TRIBUNA”

Tribuna își inaugurează activitatea în 14/24 aprilie 1884, la Sibiu, sub forma unui cotidian politic, social și cultural, în contextul unor schimbări din România care mută centrul luptei politice a românilor de sub stăpânirea austro-ungară de la București la Sibiu. Primul director a fost Ioan Slavici (1848-1925, clasic al literaturii române, scriitor polivalent, împlinit ca prozator – nuvelist și romancier), scriitor care a contribuit în cea mai mare măsură la elaborarea programului de acțiune politică și culturală al revistei.

„Prerogativele” revistei sibiene sunt preluate „din mers” de *Tribuna* de la Arad (1896-1912), care a apărut o vreme în paralele cu cea din Sibiu, și care continuă atât programul cultural inițial, cât și, amplificându-l în același timp, pe cel politic pentru susținerea cauzei naționale – aceasta fiind o a doua serie a revistei de la care se revendică *Tribuna* contemporană.

Cea de a treia serie apare la București, în timpul Primului Război Mondial, mai precis în perioada 20 martie 1915 - 3 iulie 1916, având ritmicitate de săptămânal, nu de cotidian. Revista apare sub conducerea unui comitet director, nu a unei singure persoane cu funcție de conducere, comitet format din personalități culturale ale vremii: Constantin Bucșan, Onisifor Ghibu și Gheorghe Popp. Este de reținut rolul pe care *Tribuna* bucureșteană, alături și de alte publicații desigur, l-a avut în pregătirea Marii Uniri din 1918.

Tribuna este reluată abia peste mai bine de două decenii, la Cluj, sub direcția prozatorului, iarăși un clasic al literaturii române, Ion Agârbiceanu (1882-1963). Primul număr al acestei celei de a patra serii apare la 29 octombrie 1938. Filiația cu *Tribuna* sibiană a lui Ioan Slavici, dar și cu celelalte publicații omonime anterioare, este afirmată de Ion Agârbiceanu în articolul-program din primul număr. Contextul politic, ajunul celui de-al Doilea Război Mondial, a făcut ca această nouă *Tribună* să militeze pentru păstrarea Marii Uniri din 1918, ideal pentru care seriile anterioare militaseră consecvent. *Tribuna* clujeană este nevoită să își înceteze apariția în septembrie 1940, odată cu intrarea în vigoare a Diktatului de la Viena, din 30 august 1940, prin care o mare parte a Transilvaniei a fost cedată Ungariei. Intelectualitatea Clujului, Universitatea, Teatrul, Opera, institutele științifice pornesc în refugiu la Sibiu și Timișoara.

O parte dintre redactorii *Tribunei* clujene se refugiază la Brașov, unde, la 2 aprilie 1941, anunță relansarea revistei, director fiind Gavril Pop, membru al *Tribunei* lui Ion Agârbiceanu. Este vorba, practic, de a cincea serie a revistei, dar pe frontispiciu se precizează că este vorba de seria a patra, colectivul redacțional considerând că este vorba de o restaurație a revistei de la Cluj. Pe lângă idealul, ajuns din nou de actualitate al revenirii Ardealului la România, *Tribuna* brașoveană a fost un adevărat forum de dezbatere intelectuală, o școală de învățare și percepere literară, o formă autentică de manifestare prin cultură. Seria *Tribunei* brașovene încetează să mai apară după cel de al Doilea Război Mondial, o dată cu instaurarea regimului comunist.

După război, *Tribuna* reappare la Cluj în februarie 1957, ca săptămânal social-politic și cultural, primul redactor-șef fiind scriitorul Ioanichie Olteanu, acesta reușind să coaguleze o redacție de scriitori profesioniști și debutanți, care au confirmat ulterior, individualizând-o între celelalte publicații culturale care apăreau în acea epocă în România. La conducerea revistei i-au

urmat lui Ioanichie Olteanu, până în 1989, Dumitru Mircea, prozator cu „antecedente” proletcultiste dar bun organizator și manifestând deschidere culturală, Dumitru Radu Popescu – prozator, dramaturg, eseist, clasic în viață al literaturii române, președinte al Uniunii Scriitorilor din România între 1981-1989 – și prozatorul Vasile Sălăjan. În condițiile în care întreaga presă din România era supusă unui accentuat dirijism politic, revista *Tribuna* a publicat, ocazional sau oferindu-le rubrici de autor permanente, debutând chiar scriitori și oameni de cultură autentici, nume care rămân în istoria literaturii/culturii române dincolo de conjunctura politică mai mult sau mai puțin favorabilă. Amintim aici câteva nume, lista fiind departe de a fi epuizată: Ioan Alexandru, Ana Blandiana, Nichita Stănescu, Alexandru Căprariu, Negoită Irimie, Ion Cristofor, Ion Mureșan – poezie, Augustin Buzura, Vasile Rebreanu, Ștefan Damian, Mihai Constantin Runcanu, Tudor Dumitru Savu – proză, Ion Lungu, Constantin Cubleşan, Mircea Zăciu, Ion Vlad, Adrian Marino, Mircea Muthu, Ioana Em. Petrescu, Liviu Petrescu, Aurel Sasu, Marian Papahagi – critică și istorie literară. Aceștia li se adaugă universitari din diferite domenii (istorie, filosofie, arte plastice): Constantin Daicoviciu, Octavian Fodor, Pompiliu Teodor, Ștefan Pascu, Achim Mihu, Mircea Țoca, Andrei Marga...

Din decembrie 1989, o altă serie a *Tribunei* apare sub conducerea prozatorului Augustin Buzura, care a oferit revistei o direcție democratică și europeană, în acord cu schimbările declanșate de căderea regimurilor comuniste din Europa răsăriteană.

Începând din 1996-'97, revista traversează o perioadă de incertitudini administrative, Ministerul Culturii, de care aparținea, nereușind să o mai susțină financiar. Situația durează câțiva ani, perioadă în care revista apare sporadic, fără o periodicitate anume, până în toamna anului 2002 când este preluată de către Consiliul Județean Cluj, ca bilunar cu profil exclusiv cultural, având o finanțare stabilă și o redacție reînnoită. Revista este condusă până în 2012 de sociologul I. Maxim Danciu. Din 2013, la conducerea revistei vine, prin concurs, filosoful, eseistul și literatul Mircea Arman, câștigător, în 2015, al Premiului „Ion Petrovici” al Academiei Române pentru lucrarea *Metafizica greacă*. Sub manageriatul lui Mircea Arman, *Tribuna* a ajuns în ultimii ani cea mai ofertantă revistă de cultură din România grație rubricaturii diverse și cuprinzătoare pe care o propune: proză și poezie, cronică literară, eseu, filosofie, istorie, științe juridice, interviu, cronică muzicală, cronică plastică, critică teatrală și de film, eseu religios, traduceri din literatura universală – având colaboratori din întreaga țară, nu doar din Transilvania, precum și din Europa și SUA. Din 2015 apare și o versiune on-line a revistei, *Tribuna Magazine*, care completează revista printată cu texte în limba română, italiană și în limba engleză.

Pe lângă editarea revistei propriu-zise, *Tribuna* organizează periodic, o serie de conferințe pe teme culturale, precum și Concursul anual de literatură „Ioan Slavici”, numit astfel după mentorul revistei, deschis atât scriitorilor debutanți cât și celor consacrați, și editează anual un număr de cărți: poezie, proză, filosofie, eseu, traduceri din literatura universală. De asemenea, organizează anual, în colaborare cu Muzeul de Artă din Cluj-Napoca, Expoziția internațională de grafică „Tribuna Graphic”, avându-l drept curator pe Ovidiu Petca, graficianul revistei, artist plastic impus pe plan internațional, cu participări la expoziții organizate pe toate continentele. Toate lucrările expuse în cadrul „Tribuna Graphic” sunt donate de către autori Muzeului de Artă Cluj, patrimoniul acestuia îmbogățindu-se doar în ultimii ani cu sute de lucrări ale celor mai importanți graficieni contemporani de pe toate continentele. Unul dintre momentele de vârf ale deschiderii internaționale a *Tribunei* îl reprezintă expoziția aniversară, la împlinirea a 80 de ani,

vernisată în prezența autorului la Muzeul de Artă Cluj în luna iunie 2017, a artistului plastic italian Giancarlo Pozzi, unul dintre cei mai apreciați artiști contemporani, prieten și discipol al lui De Chirico, Juan Miro și alți mari reprezentanți ai artelor vizuale din secolul 20. La dorința lui Giancarlo Pozzi, lucrările au rămas în patrimoniul Muzeului clujean.

Revista are 36 de pagini și apare în data de 1 și 16 a fiecărei luni.